

**UCHWAŁA NR XXXIX/390/2022
RADY GMINY LUBIN**

z dnia 9 maja 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6a i 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Program Wsparcia Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubin.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Lubin

Norbert Grabowski

*Załącznik do uchwały Nr XXXIX/390/2022
Rady Gminy Lubin
z dnia 9 maja 2022r.*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Lubin
na lata 2022-2024**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE 3

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM 3

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM 4

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU 5

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE LUBIN 6

2.1. ADRESACI PROGRAMU 7

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY 7

2.2.1. DANE OGÓLNE 7

2.2.2. DEMOGRAFIA 9

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA 11

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY 12

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE 12

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO 15

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY 15

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY 36

2.4. BADANIA ANKIETOWE 39

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW 39

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH 44

2.5. ANALIZA SWOT 48

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU 55

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE 57

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU 57

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA 58

4. REALIZACJA PROGRAMU 71

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY 71

4.2. FINANSOWANIE 71

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ 71

SPIS TABEL I WYKRESÓW 73

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubin został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubinie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2022-2024, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2018-2020.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2021 r. poz. 2345) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn

zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2021 r. poz. 1805 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu

na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Lubin będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);

- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubin na lata 2018-2023.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE LUBIN

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Lubin została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 36 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 5 ankiet wypełnionych przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 69% kobiet i 31% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (41%) i 46-55 lat (31%). Znacznie mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku powyżej 65 lat (14%) i 56-65 lat (11%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (3%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 53% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (36%), mniej licznie reprezentowani byli respondenci posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe (8%), natomiast 3% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 44% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Lubin od 10 do 48 lat, 34% uczestników badania zamieszkuje w gminie od urodzenia, a 22% ankietowanych mieszka na obszarze gminy od 1 roku do 9 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
36	kobiety (69%)	26-35 lat (3%)	od urodzenia (34%)	zasadnicze zawodowe (8%)
		36-45 lat (41%)		średnie (36%)
		46-55 lat (31%)	od 1 roku do 9 lat (22%)	wyższe (53%)
	mężczyźni (31%)	56-65 lat (11%)	od 10 do 48 lat (44%)	
		pow. 65 lat (14%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Bezrobocie, ubóstwo, bezdomność”, „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024 są rodziny zamieszkujące teren gminy Lubin, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Lubin położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego, w obrębie południowo-zachodniej części powiatu lubińskiego. Zajmuje powierzchnię 290 km² i jest jedną z czterech powiatowych jednostek terytorialnych. Wsie wchodzące w skład gminy okalają teren miasta Lubin, ponadto obszar gminy graniczy z gminami Rudna i Ścinawa (z powiatu lubińskiego), Prochowice, Kunice, Miłkowice i Chojnów (z powiatu legnickiego) oraz Polkowice i Chocianów (z powiatu polkowickiego).

Siedzibą władz gminy jest miasto Lubin, nie wchodzące w skład gminy. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 31 jednostek

pomocniczych – sołectw: Buczynka, Bukowna, Chrótnik, Czerniec, Dąbrowa Górna, Gogołowice, Gola, Gorzelin, Gorzyca, Karczowiska, Kłopotów, Krzeczyn Mały, Krzeczyn Wielki, Księginice, Lisiec, Miłoradzice, Miłosna, Miroszowice, Niemstów, Obora, Osiek, Pieszków, Raszowa, Raszowa Mała, Raszówka, Siedlce, Składowice, Szklary Górne, Ustronie, Wiercień i Zimna Woda. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest sołectwo Osiek (1 954 osoby), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Buczynka (50 osób).

Przez gminę Lubin przebiega droga krajowa nr 3 w ciągu drogi międzynarodowej E-65 (Świnoujście – Jakuszyce), z którą łączy się droga nr 371 prowadząca do przejścia granicznego w Lubawce. W odległości 25 km od miasta Lubina przebiega autostrada A4 łącząca przejście graniczne z Niemcami w Olszynie. Z autostradą A4 łączy się droga E40 prowadząca do przejścia granicznego w Zgorzelcu i w Jędrzychowicach.

Przez gminę biegnie również linia kolejowa relacji Legnica – Lubin – Rudna. Jest to linia zelektryfikowana, jednotorowa. Na terenie gminy są 3 stacje kolejowe: w Chrótniku, Gorzelinie oraz w Raszówce.

Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy. Podstawowymi gałęziami gospodarki gminnej są rolnictwo oraz działalność produkcyjno-usługowa, w tym eksploatacja surowców naturalnych. W północnej części gminy znajdują się złoża rudy miedzi, a w południowo-wschodniej węgiel brunatny.

Użytki rolne zajmują ok. 53% powierzchni, wśród nich dominują grunty orne oraz łąki i pastwiska. Udział gruntów szczególnie cennych, tj. w klasach I-III, nie jest duży (poniżej 30%); przeważają gleby średnie (IV klasy bonitacyjnej) oraz słabe (V i VI klasy). Lasy stanowią ok. 39% terenu gminy.

W latach 2018-2020 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok – z 1.707 w 2018 r. do 1.884 w 2020 r. Spośród nich najwięcej działało w takich branżach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (394), budownictwo (292), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (172), transport i gospodarka magazynowa (131) oraz przetwórstwo przemysłowe (129).

Infrastruktura techniczna w gminie Lubin jest dobrze rozwinięta. Wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Zdecydowana większość miejscowości podłączona jest do gminnych oczyszczalni ścieków, natomiast 3 do kanalizacji miasta Lubina. Długość sieci gazowej, łącznie z przyłączami do budynków mieszkalnych, wynosi ok. 100 km i korzysta z niej ponad połowa mieszkańców. W analizowanym okresie realizowano na terenie gminy wiele inwestycji infrastrukturalnych, były to m.in.: przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowościach: Obora, Osiek, Gola, Czerniec, Niemstów, Raszówka, Zimna Woda, Chrótnik, Krzeczyn Wielki, Składowice, Miroszowice, Kłopotów, Niemstów, Pieszków, Czerniec; budowa boisk wielofunkcyjnych: Wiercień, Miłosna, Karczowiska, Czerniec, Składowice; budowa świetlic wiejskich w miejscowościach Buczynka i Ustronie; rozbudowa Szkoły Podstawowej w Szlarach Górnych; dostosowanie pomieszczeń budynku świetlicy do

potrzeb Klubu Malucha w Krzeczynie Wielkim, a także rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej oraz sieci oświetlenia ulicznego na terenie całej gminy.

Na terenie gminy działają 2 żłobki oraz 24 placówki systemu oświaty, w tym: 18 placówek wychowania przedszkolnego (2 przedszkola, 7 oddziałów przedszkolnych w szkołach i 9 punktów przedszkolnych) oraz 6 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2020/2021 do przedszkoli uczęszczało 434 dzieci, a do szkół podstawowych 883 uczniów. W żłobkach opieką było objętych 50 dzieci do lat 3.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą Ośrodek Kultury Gminy Lubin i Gminna Biblioteka Publiczna w Raszówce wraz z filiami w Miłoradzicach, Niemstowie, Chróstrniku, Księginicach i Oborze oraz Punktem Bibliotecznym przy świetlicy wiejskiej w Zimnej Wodzie. Integralną częścią Ośrodka Kultury są świetlice wiejskie w miejscowościach: Buczynka, Bukowna, Składowice, Czerniec, Gorzelin, Pieszków, Miłoradzice, Kłopotów, Gorzyca, Siedlce, Miłosna, Karczowiska, Lisiec, Raszowa, Raszówka, Wiercień, Ustronie i Miroszowice (na terenie gminy działają również świetlice OSP w Niemstowie, Zimnej Wodzie i Księginicach). Pod auspicjami Ośrodka Kultury Gminy Lubin działa kilkanaście zespołów artystycznych, w tym wokalne, taneczne, teatralne i kabaretowe, które swoimi występami promują gminę Lubin.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 3 wiejskie ośrodki zdrowia (w Raszówce, Szklarach Górnych i Siedlcach) oraz Punkt Zdrowia w Miłoradzicach. Na terenie gminy działa także jedna apteka.

Działalność w zakresie sportu i rekreacji prowadzona jest w gminie głównie w ramach klubów i sekcji sportowych. Należą do nich m.in.: Unia Miłoradzice, Iskra Księginice, Unia Szklary Górne, KS Kłopotów – Osiek, Fortuna Obora, Byki Obory, Platan Siedlce, Victoria Niemstów i Huzar Raszówka oraz sekcje tenisa stołowego, piłki koszykowej, piłki siatkowej czy piłki nożnej halowej. Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym (boiska do rozgrywek ligowych, boiska sportowe oraz tereny sportowo-rekreacyjne).

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców czuwa Rewir Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Lubinie.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2020 r. gmina Lubin liczyła 16 521 mieszkańców, w tym 8 212 kobiet, które stanowiły 49,71% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 57 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 224	3 304	3 413
udział w liczbie mieszkańców	20,25%	20,42%	20,66%
liczba osób w wieku produkcyjnym	10 142	10 215	10 350
udział w liczbie mieszkańców	63,71%	63,14%	62,65%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	2 554	2 659	2 758
udział w liczbie mieszkańców	16,04%	16,44%	16,69%
liczba mieszkańców ogółem	15 920	16 178	16 521

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy rosła, wzrostowi ulegała również liczba dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, jak i najstarszych mieszkańców.

W latach 2018-2020 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności wzrastał i wynosił odpowiednio: 20,25%, 20,42% i 20,66%, udział osób w wieku produkcyjnym malał (63,71%, 63,14% i 62,65%), a udział osób w wieku poprodukcyjnym w tych latach zwiększał się z roku na rok (16,04%, 16,44% i 16,69%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Lubin przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba urodzeń	165	149	147
liczba zgonów	125	140	142
przyrost naturalny	40	9	5

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
zameldowania spoza gminy	525	569	524
wymeldowania poza gminę	241	284	233
saldo migracji ogółem	284	285	291

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 liczba urodzeń w gminie się zmniejszała, natomiast liczba zgonów rosła. Jednak przyrost naturalny wyrażał się liczbą dodatnią, bowiem liczba urodzeń stale przewyższała liczbę zgonów. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2018-2020 rosło i było stale dodatnie.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2018-2020 stan zasobów mieszkaniowych gminy ulegał niewielkim zmianom, bowiem liczba mieszkań komunalnych utrzymywała się na tym samym poziomie, natomiast liczba mieszkań socjalnych wzrosła z 1 do 3 w 2019 r. i w kolejnym roku to się nie zmieniło. W 2020 r. gmina posiadała 67 mieszkań komunalnych i 3 mieszkania socjalne. Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie Lubin w latach 2018-2020 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba mieszkań komunalnych	67	67	67
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	b.d.	b.d.	b.d.
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów gminy	25	29	30
liczba mieszkań socjalnych	1	3	3
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	b.d.	b.d.	b.d.
liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	9	8	4

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Lubin tej formy pomocy udzielał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	14	17	16
liczba przyznanych – wypłaconych dodatków mieszkaniowych	108	89	104
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	15 985	14 925	18 323

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2018-2020 liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, ulegała wahaniom, podobnie jak wartość przyznanych dodatków.

W 2020 r. GOPS przyznał także 18 świadczeń w formie dodatków energetycznych na kwotę 263,10 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie w latach 2018-2020 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 259 osób na koniec 2018 roku, 212 osób na koniec roku następnego, 279 osób na koniec roku 2020. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W latach 2018-2020 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 159 (w stosunku do 100 mężczyzn) na koniec 2018 r., 135 (w stosunku do 77 mężczyzn) na koniec 2019 r. i 179 (w stosunku do 100 mężczyzn) na koniec 2020 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób w wieku produkcyjnym	9 594	9 762	9 824
liczba bezrobotnych w gminie	259	212	279
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	2,70%	2,17%	2,84%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	159	135	179
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	61,39%	63,68%	64,16%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
stopa bezrobocia w powiecie lubińskim	4,8%	4,1%	5,0%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	5,2%	4,6%	5,6%
stopa bezrobocia w kraju	5,8%	5,2%	6,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Lubinie oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2018-2020 powiat lubiński charakteryzował się niższą, w stosunku do województwa dolnośląskiego, jak i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Lubinie, w 2018 r. stwierdzono ogółem 2 683 przestępstwa, w 2019 r. 2 482 przestępstwa, a w 2020 r. 2 642 przestępstwa. Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	liczba przestępstw 2018	liczba przestępstw 2019	liczba przestępstw 2020
stwierdzono ogółem przestępstw:	2 683	2 482	2 642
w tym popełnionych przez nieletnich:	174	80	54
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	2018	2019	2020
przeciwko życiu i zdrowiu	130	116	85
przeciwko wolności	139	122	125
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	256	232	258
przeciwko mieniu	1 464	1 374	1 465
przeciwko rodzinie i opiece	249	217	187
przeciwko wiarygodności dokumentów	37	31	29
przeciwko wolności seksualnej obyczajowości	25	23	19
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	114	130	164

Dane Komendy Powiatowej Policji w Lubinie.

Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2020 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (1 465 przypadków, o 91 więcej w porównaniu z 2019 r.), przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (258 przypadków, o 26 więcej w porównaniu z 2019 r.) oraz przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece (187 przypadków, o 30 mniej w porównaniu z 2019 r.). W 2020 r. stwierdzono 54 przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Lubinie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba ulegała wahaniom, osiągając najwyższy poziom w 2020 r. – 65. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018-2020

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2018	59	43
2019	47	42
2020	65	59

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego i Komendy Powiatowej Policji w Lubinie.

Według danych Sądu Rejonowego w Lubinie – I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych oraz II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich prowadzono w latach 2018-2020 wobec mieszkańców gminy Lubin następujące dozory i nadzory kuratorskie:

Tabela 11. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
734	664	718	638	735	638
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
83	83	80	80	70	70
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
226	218	188	182	164	159
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
36	36	31	31	30	30
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
154	152	157	157	160	159
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
512	420	580	467	619	484

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych Sądu Rejonowego w Lubinie.

Tabela 12. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020

2018		2019		2020	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
505	1 542	495	1 601	502	1 577
w tym spraw					
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
44	52	41	49	31	41
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
461	1 490	454	1 552	471	1 536
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
30		25		18	
prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
204		219		183	

Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Lubinie.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Lubin oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie do realizacji swoich zadań zatrudniał 35 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 9, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 13, pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze – 2, pozostali pracownicy – 10. W 2020 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 836 mieszkańców gminy Lubin. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Z końcem 2020 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał dyrektor Ośrodka oraz 17 innych pracowników, wykształcenie wyższe niekierunkowe – 3 pracowników, wykształcenie średnie kierunkowe – 3 pracowników, wykształcenie średnie niekierunkowe – 4 pracowników, zaś wykształceniem zawodowym legitymowało się 7 pracowników. Dodatkowo dyrektor GOPS-u i 1 z pracowników posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, a kolejny pracownik był w trakcie jej realizacji. 3 pracowników legitymowało się I stopniem specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

wielkość wydatków (w zł)	2018	2019	2020
ogółem	2 625 670,00	2 773 037,00	2 967 885,00
w tym na świadczenia z pomocy społecznej	392 981,00	381 563,00	351 597,00
na zadania własne gminy	2 195 761,00	2 355 727,00	2 584 188,00
na zadania zlecone gminie	36 928,00	35 747,00	32 100,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2018-2020.

Tabela 14. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	226	208	190
liczba rodzin	178	168	153
liczba osób w rodzinach	343	309	275
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	2,15%	1,91%	1,66%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2018-2020 zmniejszała się. Analogicznie malał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. W kolejnych tabelach przedstawiono informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2020 r.

Tabela 15. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

wiek odbiorców	liczba osób
0-17 lat	60
18-25 lat	10
26-35 lat	17
36-45 lat	35
46-55 lat	23
56-65 lat	48
66 lat i więcej	34
razem	227

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Tabela 16. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	14
pracuje dorywczo	17
nie pracuje	168
studiuje	–
uczy się	12
na rencie	14
na emeryturze	37
na zasiłku dla bezrobotnych	1
bezrobotny bez prawa do zasiłku	14

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez GOPS pomocą społeczną w 2020 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepracujące.

Tabela 17. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ubóstwo	98	99	106	201	181	205
sieroctwo	0	0	1	0	0	1
bezdomność	7	7	9	7	7	10
potrzeba ochrony macierzyństwa	3	3	3	16	18	18
bezrobocie	38	31	44	101	63	97
niepełnosprawność	88	68	70	122	102	101
długotrwała lub ciężka choroba	85	74	41	119	111	65
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	29	25	18	93	66	70
w tym rodziny niepełne	24	15	14	66	47	48
w tym rodziny wielodzietne	9	3	6	52	19	36
przemoc w rodzinie	5	3	2	9	20	5
alkoholizm	22	25	32	33	43	57
narkomania	1	1	4	1	1	5
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	4	1	2	4
zdarzenie losowe	0	2	1	0	6	1
sytuacja kryzysowa	2	1	1	5	3	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2018-2020 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu systematycznie rosła. Kolejną przyczyną udzielania pomocy była niepełnosprawność. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu ulegała wahaniom. Następnymi pod względem liczby przyznanych świadczeń powodami wsparcia udzielanego mieszkańcom były długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. W pierwszym przypadku liczba rodzin zmniejszała się z roku na rok, zaś w drugim liczba osób w rodzinach ulegała wahaniom. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom gminy wsparcia ze strony pomocy społecznej były także alkoholizm i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2018-2020 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 18 Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2018-2020

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężna	127	123	107	119	123	106	209	207	181
rzeczowa	100	105	102	83	91	87	186	182	148
praca socjalna	X	X	X	497	628	488	1 117	1 410	1 024
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	73	88	120	146	102	275
schronienie	3	5	3	3	5	3	3	5	3
usługi opiekuńcze	40	37	32	39	35	30	48	37	43
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	2	2	3	2	2	8	2	7
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	12	15	18	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2018-2020 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, ulegała wahaniom (najwięcej w 2019 r. – 1 410 osób w rodzinach). Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, zmniejszała się z roku na rok (z 209 osób w rodzinach w 2018 r. do 181 osób w rodzinach w 2020 r.). Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiło poradnictwo specjalistyczne, gdzie liczba osób w rodzinach ulegała wahaniom w trakcie analizowanego okresu, a także pomoc rzeczowa. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba osób w rodzinach, którym w latach 2018-2020 przyznano pomoc, malała (ze 186 osób w rodzinach w 2018 r. do 148 osób w rodzinach w 2020 r.). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków.

Kolejną formą przyznanej pomocy były usługi opiekuńcze. Wsparcie z tego powodu ulegało wahaniom w trakcie analizowanego okresu.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej

opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS-ach przedstawia kolejna tabela.

Tabela 19. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	3	3	3
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	12	15	18
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców gminy w DPS-ach (w zł)	352 124	409 195	519 354

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2018 r. zawarto 28 takich kontraktów, w 2019 r. – 46 kontraktów, natomiast w 2020 r. liczba zawieranych kontraktów socjalnych zmniejszyła się do 34.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2018 r. 68 dzieci i 71 osób dorosłych, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 55 dzieci i 88 osób dorosłych, a w 2020 r. 45 dzieci i 103 osoby dorosłe.

Ponadto GOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie artykułów spożywczych o przedłużonej trwałości osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W 2020 r. z tej formy wsparcia skorzystało 125 mieszkańców gminy Lubin, którzy odebrali żywność w siedzibie Związku Emerytów i Rencistów w Lubinie, lub w wyjątkowych sytuacjach zostały im dostarczone do miejsca zamieszkania.

Pracownicy Ośrodka realizują również inne zadania pozaustawowe w ramach współpracy z instytucjami, jednostkami organizacyjnymi i organizacjami pozarządowymi. W ścisłej współpracy z pracownikami Urzędu Gminy oraz w porozumieniu z sołtysami wsi pracownicy socjalni typują osoby do otrzymania pomocy w formie drewna. W 2020 r. z takiej pomocy skorzystały 34 rodziny.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt n ustawy o pomocy społecznej, formą świadczenia niepieniężnego jest mieszkanie chronione. W gminie Lubin mieszkanie chronione zostało utworzone w 2018 r. W 2020 r. przez okres 6 miesięcy mieszkanie to zajmowała 1 osoba bezdomna, oczekująca na przydział lokalu z zasobów gminy Lubin. Koszty związane z utrzymaniem mieszkania w 2020 r. to kwota 1 892 zł. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do

prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu – jako zadanie obowiązkowe gminy.

Ośrodek w Lubinie przyznawał także stypendia i zasiłki szkolne. W 2020 r. przyznano uczniom z terenu gminy pomoc materialną o charakterze socjalnym na kwotę 31 686 zł.

Wśród działań, jakie GOPS podejmował na rzecz seniorów oraz niepełnosprawnych mieszkańców gminy Lubin, był m.in. ogólnopolski program „Opieka 75+”, którego celem jest zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Strategicznym celem programu jest zwiększenie liczby godzin powyższych usług dla osób samotnych w wieku 75 lat i więcej z możliwością dofinansowania gminy w tym zakresie. W 2020 r. dotacja zadania wyniosła 27 053 zł.

Ponadto GOPS w Lubinie prowadził wiele działań związanych z pandemią wirusa SARS-CoV-2 oraz w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania choroby COVID-19, a także wywołanych nią sytuacji kryzysowych. Na walkę z pandemią i zakup środków ochrony osobistej dla pracowników oraz petentów Ośrodka przeznaczono kwotę 3 517,81 zł.

W latach 2019-2020 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. – 22 dzieci. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej w analizowanym okresie także się wahały i w 2019 r. były najwyższe – 108 354 zł. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 20. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	19	22	18
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	84 053	108 354	92 138
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	19	17	14

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W rozpatrywanym okresie liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy zmniejszała się z roku na rok.

W latach 2018-2020 opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 497, 628 i 488 rodzin, liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą Ośrodka wyniosła w 2018 r. – 111, w 2019 r. – 148 i w 2020 r. – 126, zaś liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wyniosła odpowiednio: 32, 34 i 31. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 21. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	497	628	488
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	108	121	109
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	111	148	126
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	37	44	43
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	32	34	31
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	9	1	4

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2018 r. zatrudniano w GOPS-ie w Lubinie 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad 18 rodzinami zmagającymi się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pod opieką których pozostawało 30 dzieci. W latach 2019-2020 zatrudniano po 2 asystentów rodziny, którzy sprawowali pieczę nad odpowiednio: 21 i 23 rodzinami, pod opieką których pozostawało 35 dzieci w 2019 r. i 39 dzieci w 2020 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Asystentura rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba asystentów rodziny	1	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem	18	21	23
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	30	35	39
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	13	10	10
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	82 134	86 048	83 540

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie Lubin przyznano 2 takie świadczenia w 2018 r. i 4 świadczenia w 2019 r.

W latach 2018-2020 funkcjonowały w gminie Lubin odpowiednio: 2, 1 i ponownie 1 rodzina wspierająca, które w analizowanych latach obejmowały wsparciem 2 rodziny w 2018 r., 2 rodziny w 2019 r. i 1 rodzinę w 2020 r. pod opieką których pozostawało odpowiednio 5, 2 i 3 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Rodziny wspierające w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin wspierających	2	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	2	2	1
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	5	2	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **gmina Lubin** przyznawała mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020.

Tabela 24. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 028 498,37	3 227 073,77	3 299 501,90
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	1 250	1 181	1 023

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Tabela 25. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2018	2019	2020
zasiłek rodzinny	619	544	408
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	29	25	15
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	16	9	13
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	31	31	27
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	39	43	37
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	333	286	206
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	77	85	75
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	75	66	54
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	75	79	58
zasiłek pielęgnacyjny	425	427	422
świadczenie pielęgnacyjne	55	61	73
specjalny zasiłek opiekuńczy	11	6	6
zasiłek dla opiekuna	3	3	3
świadczenie rodzicielskie	62	61	53
razem	1 250	1 181	1 023

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W latach 2018-2020 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez GOPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 26. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	45	44	42
liczba przyznanych świadczeń	572	544	499
wartość wydatków na świadczenia (zł)	227 354	217 463	202 400

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2018-2020 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, malała, zmniejszała się także liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2020 r. GOPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 20 037 969,40 zł. W sumie w 2020 r. prawo do świadczeń posiadało 2 110 rodzin, a świadczeniem objęto łącznie 3 356 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.

zakres danych	2020
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w 2020 r.	2 110
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2020 r.	3 356
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	20 037 969,40

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r.

świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2018-2020 r. wydano w gminie w sumie 717 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2021 r. poz. 1744) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba wydanych kart	172	410	135
liczba rodzin objętych wsparciem	177	325	364
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	593	689	737

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie wypłacał świadczenie „Dobry start”, w ramach realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Lubin świadczenie to trafiło do 1 664 wnioskodawców, objęło łącznie 2 395 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 718 350 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Lubin w latach 2018-2020.

Tabela 29. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubin.

Tabela 30. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020

rodzaj	wartość w zł		
	2018	2019	2020
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	8 432 163,40	8 479 800,04	11 388 664,00

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubin.

Tabela 31. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2018	2019	2020
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	130 890,30	136 283,60	127 785,48
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	3 500,00	3 100,00	1 500,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0	0	0
razem	134 390,30	139 383,60	129 285,48

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubin.

W latach 2018-2020 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie ulegały wahaniom. Wahwały się także kwoty przeznaczone na walkę z alkoholizmem, natomiast środki na przeciwdziałanie narkomanii zmniejszały się z roku na rok. W analizowanym okresie nie przeznaczano odrębnych środków na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 32. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	13	22	4
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	9	10	10

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubin.

W latach 2018-2020 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. W analizowanym okresie Komisja występowała

z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 9 osób w 2018 r., 10 osób w 2019 r. i ponownie wobec 10 osób w 2020 r.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2020 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych. GKRPA finansowała projekty związane z zagospodarowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz programy profilaktyczne poruszające problemy wynikające z uzależnień od alkoholu i narkotyków, a także kolportowała plakaty, ulotki i broszury traktujące o negatywnych skutkach uzależnień i przemocy.

Ponadto w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii, programów i warsztatów oraz spotkań ze specjalistami, a także konkursów i spektakli oraz akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie GKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 33. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2018	2019	2020
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	8	4
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Lubin.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli różnych podmiotów, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego. Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W 2020 r. w gminie Lubin wszczęto 65 procedur „Niebieskie Karty” (w tym 59 zostało sporządzonych przez Policję, zaś 6 przez pracowników socjalnych). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 42 rodzinach. Dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	10
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	226	172	169
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	59	47	65
w tym sporządzone przez Policję	43	42	59
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	16	2	6
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	47	47	42
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	26	30	20

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Lubin.

Tabela 35. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w gminie w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba sprawców przemocy domowej oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	4	0	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Lubin.

Wobec sprawców przemocy w rodzinie w gminie Lubin były podejmowane działania korekcyjno-edukacyjne. W poszczególnych latach objętych analizą podjęto takie działania wobec 4 osób w 2018 r. i wobec 2 osób w 2020 r.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 22 rodzinom (33 osobom w rodzinach) w 2018 r., 25 rodzinom (43 osobom w rodzinach) w 2019 r. i 32 rodzinom (57 osobom w rodzinach) w 2020 r., narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 1 osobie w 2018 r., 1 osobie w 2019 r. oraz 4 rodzinom (5 osobom w rodzinach) w 2020 r., natomiast pomoc z powodu przemocy w rodzinie przyznano 5 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2018 r., 3 rodzinom (20 osobom w rodzinach) w 2019 r. i 2 rodzinom (5 osobom w rodzinach) w 2020 r.

W gminie Lubin jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą w rodzinie jest (obok GOPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Urzędzie Gminy Lubin. Punkt świadczy pomoc osobom z terenu gminy chcącym poradzić sobie z problemem uzależnienia, członkom ich rodzin oraz osobom doświadczającym

przemocy domowej. W Punkcie uzyskać można wsparcie emocjonalne, informacje, jak postępować w sytuacjach przemocy domowej, jak również o możliwościach podjęcia terapii przez osoby uzależnione i członków ich rodzin.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2020 r.

Tabela 36. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku 2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	2	50	7
w tym prowadzone przez gminę	1	15	3
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	35	4

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Tabela 37. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2020/2021)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	18	434	44
w tym przedszkola	2	244	28
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	7	95	8
w tym punkty przedszkolne	9	95	8

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Tabela 38. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2020/2021)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	6	883	104
szkoła ponadpodstawowa	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Tabela 39. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2021 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
specjalistyczne, organizujące zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne	5	125

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Tabela 40. Placówki kultury w gminie w 2020 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	4 700 stacjonarnie 24 900 online	14
świetlice	27	4 600	32
biblioteki i filie	7	988	10
inne	3	606	5

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Tabela 41. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2020 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	26
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	13
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	1

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Korzystne warunki przyrodnicze, urozmaicona rzeźba terenu – na terenie gminy znajduje się rezerwat przyrody „Zimna Woda”, obszar chronionego krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”, 18 parków krajobrazowych i liczne pomniki przyrody, jak również ciekawe zabytki, do których należą m.in. obiekty sakralne oraz dawne założenia rezydencjonalne, sprzyjają rozwojowi różnych form rekreacji i turystyki aktywnej.

Przez teren gminy przebiega dobrze rozwinięta sieć szlaków pieszych i rowerowych, a także prowadzący do Santiago de Compostela szlak św. Jakuba Starszego. Jest również ścieżka przyrodnicza „Gogołowice”, która pozwala na edukację ekologiczną zorganizowanych wycieczek szkolnych i indywidualnych turystów, którzy mogą zapoznawać się z bogatą florą i fauną regionu oraz ekosystemem stawu wiejskiego. W gminie istnieje również kilka nieoznakowanych ścieżek dydaktycznych.

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy Lubin	ul. Księcia Ludwika I 3, 59-300 Lubin
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
5.	Klub Dziecięcy	Krzeczyn Wielki, ul. Brzozowa 1, 59-311 Lubin
6.	Żłobek Niepubliczny „Biała Żyrafa”	Osiek, ul. św. Katarzyny 30A, 59-300 Lubin
7.	Przedszkole Niepubliczne „Biała Żyrafa”	
8.	Przedszkole im. Jana Pawła II w Raszówce	ul. Kolejowa 2, 59-307 Raszkówka
	Przedszkole im. Jana Pawła II w Raszówce Oddział Zamiejscowy w Lubinie	ul. Orła 32, 59-300 Lubin
9.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie: Szkoła Podstawowa, Oddziały Przedszkolne, Punkt Przedszkolny w Niemstowie	Niemstów 68, 59-323 Miłoradzice
	Punkt Przedszkolny w Miłoradczicach	Miłoradzice 46, 59-323 Miłoradzice
10.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie – Szkoła Filialna w Osieku Szkoła Podstawowa	Osiek, ul. św. Katarzyny 75, 59-300 Lubin
	Oddziały Przedszkolne	Osiek, ul. św. Katarzyny 75A, 59-300 Lubin
	Punkt Przedszkolny w Osieku	
11.	Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Raszówce: Szkoła Podstawowa	ul. 1 Maja 10, 59-307 Raszkówka
	Punkt Przedszkolny w Wiercieniu	Wiercień 37, 59-307 Wiercień
12.	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Szklarach Górnych: Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny,	Szklary Górne 48, 59-335 Lubin
	Oddział Przedszkolny, Punkt Przedszkolny w Szklarach Górnych	Szklary Górne 25, 59-335 Lubin
13.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzeczynie Wielkim: Szkoła Podstawowa, Oddział Przedszkolny, Punkt Przedszkolny Nr 2 w Krzeczynie Wielkim	Krzeczyn Wielki 9, 59-311 Lubin
14.	Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siedlcach: Szkoła Podstawowa, Oddziały Przedszkolne	Siedlce 29, 59-300 Lubin
	Punkt Przedszkolny w Księginicach	Księginice 31, 59-300 Lubin
	Punkt Przedszkolny w Składowicach	Składowice 5A, 59-300 Lubin
15.	Ośrodek Zdrowia w Raszówce	ul. 1 Maja 12, 59-307 Raszkówka
16.	Ośrodek Zdrowia w Szklarach Górnych	Szklary Górne 50, 59-335 Lubin
17.	Ośrodek Zdrowia w Siedlcach	Siedlce 36, 59-300 Lubin
18.	Punkt Lekarski w Miłoradczicach	Miłoradzice 66, 59-323 Miłoradzice
19.	Ośrodek Kultury Gminy Lubin	ul. Księcia Ludwika I 3, 59-300 Lubin

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
20.	Gminna Biblioteka Publiczna w Raszówce	ul. Kolejowa 2A, 59-307 Raszków
21.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Miłoradzice	Miłoradzice 46, 59-323 Miłoradzice
22.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Niemstów	Niemstów 78, 59-300 Lubin
23.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Chrótnik	Chrótnik 2A, 59-300 Lubin
24.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Księginice	Księginice 14, 59-300 Lubin
25.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Raszówce – Obora	Obora, ul. Tulipanowa 2, 59-335 Lubin
26.	Punkt Biblioteczny przy świetlicy wiejskiej w Zimnej Wodzie	Zimna Woda 45C, 59-323 Miłoradzice
27.	Świetlice wiejskie	Buczynka, Bukowna, Składowice, Czerniec, Gorzelin, Pieszków, Miłoradzice, Kłopotów, Gorzyca, Siedlce, Miłosna, Karczowiska, Lisiec, Raszowa, Raszków, Wiercień, Ustronie, Miroszowice
28.	Świetlica OSP w Niemstowie	Niemstów, 59-300 Lubin
29.	Świetlica OSP w Zimnej Wodzie	Zimna Woda, 59-323 Miłoradzice
30.	Świetlica OSP w Księginicach	Księginice, 59-300 Lubin
31.	Ochotnicza Straż Pożarna	Czerniec, Gorzyca, Krzeczyn Wielki, Księginice, Niemstów, Raszków, Szklary Górne, Raszowa, Zimna Woda
32.	Koła Gospodyń Wiejskich	Raszków, Raszowa, Zimna Woda, Bukowna, Miłosna, Wiercień, Siedlce, Siedlce, Niemstów, Składowice, Chrótnik, Osiek, Gorzelin, Szklary Górne, Księginice, Krzeczyn Wielki, Kłopotów, Gorzyca
33.	Ludowy Związek Sportowy Szkolnego Koła Sportowego w Raszówce	ul. M. Rataja 1, 59-307 Raszków
34.	Uczniowski Klub Sportowy „Zielony Skoczek”	Ustronie 4, 59-300 Lubin
35.	Ludowy Klub Sportowy „Iskra” Księginice	Księginice 46A, 59-300 Lubin
36.	Ludowy Klub Sportowy „Unia” Miłoradzice	Miłoradzice 74C, 59-323 Miłoradzice
37.	Klub Sportowy „Unia” Szklary Górne	Szklary Górne 31B, 59-335 Lubin
38.	Klub Sportowy „Kłopotów – Osiek”	Kłopotów 24B, 59-300 Lubin
39.	Stowarzyszenie Sportowe Klub Sportowy „Fortuna” Obora	ul. Jana Pawła II 94, 59-300 Lubin
40.	Ludowy Klub Sportowy „Victoria” Niemstów	Niemstów 83, 59-323 Miłoradzice
41.	Ludowy Klub Sportowy „Huzar” Raszków	ul. Odzyskana 34, 59-307 Raszków
42.	Ludowy Klub Sportowy „Platan”	Siedlce 33, 59-300 Lubin
43.	Zagłębie Lubin „Future”	ul. Kresowa 14B/20, 59-300 Lubin
44.	Stowarzyszenie Zwyczaj „Byki Obory”	Obora, ul. Szafirowa 10, 59-335 Lubin

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
45.	Stowarzyszenie Klub Szachowy „Junior”	ul. Kamienna 5, 59-300 Lubin
46.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Raszowa”	Raszowa 36, 59-323 Miłoradzice
47.	Lubińskie Stowarzyszenie Sportowe Handball	Czerniec 2A, 59-300 Lubin
48.	Fundacja Sportowa „Mustang”	Niemstów 40, 59-323 Miłoradzice
49.	Stowarzyszenie „Pro Humanitatis” Szklary Górne	Szklary Górne 51C, 59-335 Lubin
50.	Stowarzyszenie „Kwiaty Obory”	Obora, ul. Chabrowa 5P, 59-335 Lubin
51.	Fundacja „Bezpiecznie”	Czerniec 2F, 59-300 Lubin
52.	Fundacja „Moc Sportu”	Szklary Górne 157, 59-335 Lubin

Dane Urzędu Gminy Lubin.

W 2020 r. w gminie Lubin funkcjonowało 9 parafii Kościoła rzymskokatolickiego i 1 parafia Kościoła prawosławnego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Parafie rzymskokatolickie i prawosławne na terenie gminy w 2020 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Lubin Zachód	Parafia pw. Św. Trójcy w Zimnej Wodzie	Zimna Woda 57, 59-323 Miłoradzice
Lubin Wschód	Parafia pw. Św. Trójcy w Miłoradziach	Miłoradzice 42, 59-323 Miłoradzice
Lubin Zachód	Parafia pw. Św. Michała Archaniola w Siedlcach zs. w Czerńcu	Czerniec 22, 59-300 Czerniec
Chocianów	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Brunowie	Brunów 56, 59-140 Brunów
Lubin Wschód	Parafia pw. Niepokalanego Serca N.M.P. w Raszówce	ul. 1 Maja 8a, 59-307 Raszówka
Lubin Wschód	Parafia pw. Chrystusa Króla w Osieku	ul. Św. Katarzyny 73a, 59-300 Osiek
Chocianów	Parafia pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Szklarach Górnych	Szklary Górne 40, 59-335 Szklary Górne
Lubin Zachód	Parafia pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Mleczno	Mleczno 6, 59-305 Mleczno
Lubin Zachód	Parafia pw. Matki Bożej Bolesnej w Chrótniku	Chrótnik 86a, 59-311 Chrótnik
Lubin	Parafia Prawosławna pw. Zaśnięcia Przenajświętszej Bogarodzicy w Zimnej Wodzie	Zimna Woda 54, 59-323 Zimna Woda

Dane Urzędu Gminy Lubin.

Parafie z miejscowości Zimna Woda, Siedlce, Mleczno i Chrótnik należą do dekanatu Lubin Zachód, z miejscowości Miłoradzice, Raszówka i Osiek – do dekanatu Lubin Wschód, a parafie z miejscowości Brunów i Szklary Górne – do dekanatu Chocianów. Wszystkie te dekanaty wchodzi w skład diecezji legnickiej. Prawosławna cerkiew parafialna

w Zimnej Wodzie należy do dekanatu Lubin diecezji wrocławsko-szczecińskiej Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Diecezjalny Referat Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej Diecezji Legnickiej (ul. Jana Pawła II 1, 59-220 Legnica) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. dr Mariusz Habiniak (e-mail: rodzina@diecezja.legnica.pl, tel. 76 724 41 12), a diecezjalnych doradców życia rodzinnego Grzegorz i Katarzyna Żurkowie (tel. 691 846 094). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Kompleksową pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Rodzin w Legnicy Specjalistyczna Poradnia Rodzinna im. Jana Pawła II w Legnicy (ul. Jana Pawła II 1, wejście – ul. Kościuszki 4). Niesie pomoc każdemu, kto potrzebuje rozmowy, wsparcia i troskliwego podejścia oraz tym wszystkim, którzy chcą naprawić relację w związku, popracować nad relacjami w rodzinie, potrzebują pomocy w wychowaniu dzieci lub nie radzą sobie z samotnością. Pomaga także narzeczonym przygotować się do sakramentu małżeństwa, prowadząc trzy spotkania przed ślubem. Specjaliści (doradcy życia rodzinnego, psycholog, pedagog, psychoterapeuta, terapeuta ds. uzależnień, mediator sądowy, logopeda) profesjonalnie i anonimowo wysłuchują każdego. Prowadzone są również warsztaty i spotkania o różnej tematyce. Poradnia przyjmuje wszystkich, bez względu na wyznanie i światopogląd.

Celem działalności Duszpasterstwa Trzeźwości Diecezji Legnickiej jest podejmowanie, przy współpracy z duszpasterzami poszczególnych parafii, działań na rzecz: wychowania wiernych do trzeźwości, kształtowania nowych obyczajów, wyrobienia u wiernych odpowiedniej postawy wobec alkoholików, objęcia opieką duchową osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu. Duszpasterstwo ma na uwadze kontakt ze stowarzyszeniami i ruchami w zakresie problematyki trzeźwościowej. Duszpasterstwo organizuje m.in. spotkania modlitewne, rekolekcje i pielgrzymki trzeźwościowe oraz szkolenia wolontariuszy. Działalność Duszpasterstwa podejmowana jest w dwóch wymiarach: profilaktycznym i opieki duchowej nad uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu.

W zakresie profilaktyki Duszpasterstwo służy pomocą w organizowaniu Mszy św. w intencji trzeźwości z tematycznym kazaniem, świadectwem trzeźwego alkoholika,

specjalnymi modlitwami, a po Mszy św. z okazją do indywidualnych porad dotyczących uzależnienia od alkoholu. Te Msze św. mają być też okazją do propagowania abstynencji okresowej czy też na całe życie jako istotny wkład w przewyżnianie pijaństwa i alkoholizmu oraz wychowanie społeczeństwa do życia w trzeźwości, w organizowaniu w ramach rekolekcji szkolnych spotkań dla dzieci i młodzieży na temat uzależnienia od alkoholu (pogadanki, świadectwa, materiały z zakresu trzeźwości). W ramach opieki duchowej nad uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu Duszpasterstwo organizuje rekolekcje i dni skupienia, wspiera od strony duchowej działalność klubów abstynenta, ośrodków leczenia odwykowego (szczególnie w Psychiatrycznym Szpitalu w Bolesławcu i Szpitalu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze), stowarzyszeń działających w środowiskach trzeźwościowych i abstynenckich, w miarę możliwości rozszerza też indywidualną opiekę duchową nad uzależnionymi i współuzależnionymi.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Legnickiej, a w szczególności uruchomione przez Caritas teleporady z dziedziny psychiatrii czy Okno Życia w Ośrodku Edukacyjno-Opiekuńczym „Samarytanin”.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Lubin obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Lubinie w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 44. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	7	11	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	3	9	4
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	4	4	3
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	0	1
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	20	22	22
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	2	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	2	2	1
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	3	4	1
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	1	3

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie.

Mieszkańcy gminy Lubin korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubinie, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia

niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Lubin.

Tabela 45. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z powiatu (do 16. roku życia)	35	30	40
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	293	303	264
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	96	85	76
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	153	165	155
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	44	53	33

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubinie.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 46. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020

zakres danych	2018	2019	2020
liczba rodzin	88	68	70
liczba osób łącznie w rodzinach	122	102	101

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lubinie. W związku z tym, że Poradnia nie prowadzi odrębnych statystyk dotyczących poszczególnych gmin, podane w poniższych tabelach dane za rok szkolny 2020/2021 odnoszą się do całego powiatu lubińskiego, który PPP obejmuje swym zasięgiem.

Tabela 47. Cel: Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających zapobiegać sytuacjom kryzysowym lub pomagać w rozwiązywaniu już istniejących

zadanie	sposób realizacji	
Kształtowanie kompetencji rodziców w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, wychowywania i opieki oraz dbania o zdrowie (tytuły szkoleń)	liczba szkoleń (warsztaty, zajęcia psychospołeczne, szkoła dla rodziców)	liczba uczestników szkoleń
	Warsztaty kompetencji wychowawczych „Szkoła dla Rodziców”	17 osób
Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w zakresie problemów wychowawczych, rodzinnych.	liczba udzielonych porad i konsultacji	
	Konsultacje z rodzicami – 56 Porady bez badań – 385	

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubinie.

Tabela 48. Cel: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej. Promowanie wartości rodziny

zadanie	sposób realizacji	
Promowanie pozytywnego wzorca relacji rodzinnych, podziału ról w rodzinach, porozumiewania się bez przemocy	liczba zajęć w szkołach dotyczących przeciwdziałania przemocy, świadomego planowania rodziny	rodzaje terapii
	Konsultacje udzielone nauczycielom – 74	Terapia rodzinna – 128 rodzin (1 106 sesji)
	„Cyberprzemoc i wpływ gier komputerowych na agresję” – zajęcia online dla 4 klas	Trening Umiejętności Społecznych – 9 osób
	Szkolenia Rady Pedagogicznej – „Praca z uczniem z chorobą psychiczną i zaburzeniami emocjonalnymi” – 2	
	„Oblicza depresji” – 2	
	„Tęcza uczuć” – klasa III SP	
	Działania w ramach sieci wsparcia szkół i przedszkoli – 30 (w tym 2 spotkania dotyczące interwencji kryzysowej dla pracowników przedszkola)	
	3 spotkania online na platformie TEAMS w ramach „Sieci współpracy i samokształcenia pedagogów i psychologów szkolnych”	

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubinie.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Lubin.

Tabela 49. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Lubin usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2020 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	kategoria klienta oraz liczba osób objętych wsparciem
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie	ul. Składowa 3, 59-300 Lubin	37 dzieci
2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie		mieszkańcy gminy
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Jana Kilińskiego 12b, 59-300 Lubin	264 osoby
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lubinie	Aleja Komisji Edukacji Narodowej 6a, 59-300 Lubin	dzieci i młodzież, rodzice
5.	Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej w Lubinie		22 dzieci

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	kategoria klienta oraz liczba osób objętych wsparciem
6.	Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Lubinie		1 dziecko
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Lubinie	ul. Jana Kilińskiego 12b, 59-300 Lubin	279 osób bezrobotnych
8.	Komenda Powiatowa Policji w Lubinie	ul. Traugutta 3, 59-300 Lubin	mieszkańcy gminy
9.	Sąd Rejonowy w Lubinie III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Wrocławska 3, 59-300 Lubin	mieszkańcy gminy
10.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych		
11.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich		
12.	Ośrodek Wsparcia Osób Dotkniętych Przystępstwem „Lepsze Jutro”	ul. Łokietka 7, 59-300 Lubin	mieszkańcy gminy
13.	Stowarzyszenie na rzecz Integracji i Rozwoju Społecznego „Grono”		
14.	Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży w Lubinie	ul. Marii Konopnickiej 5, 59-300 Lubin	mieszkańcy gminy
15.	Stowarzyszenie PAX w Lubinie	ul. Orla 32, 59-300 Lubin	125 osób
16.	Koło Lubińskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Lubinie	ul. Parkowa 1, 59-300 Lubin	5 osób
17.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szklarach Górnych	Szklary Górne 51c, 59-335 Szklary Górne	2 dzieci

Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

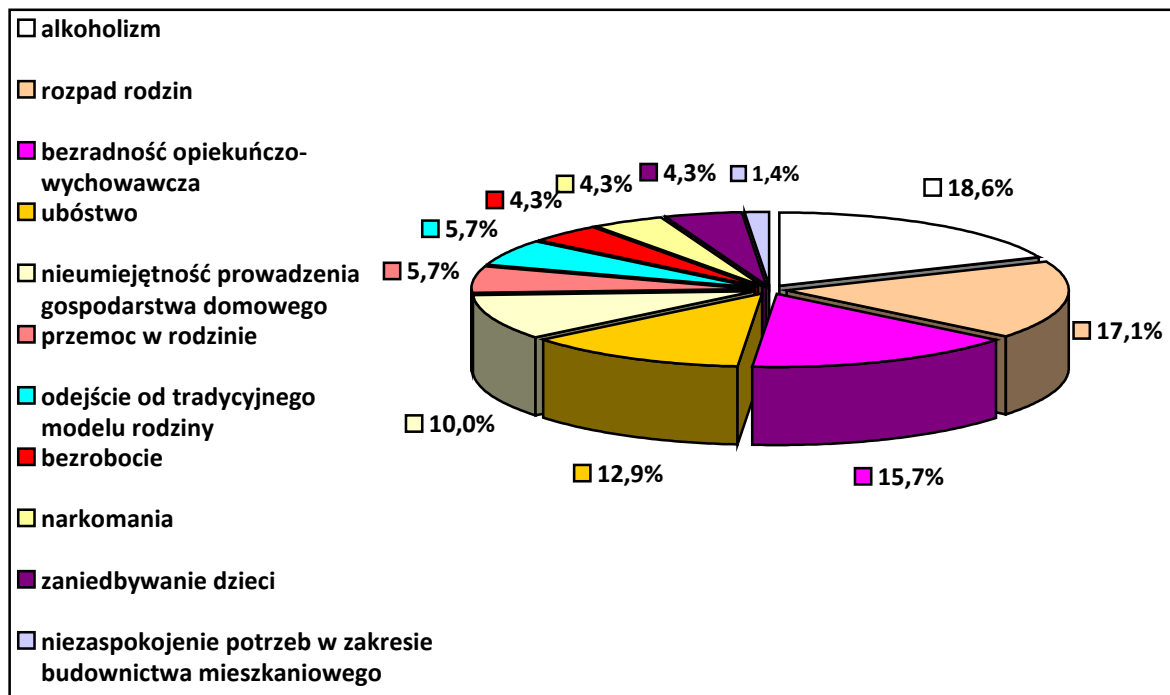
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 36 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

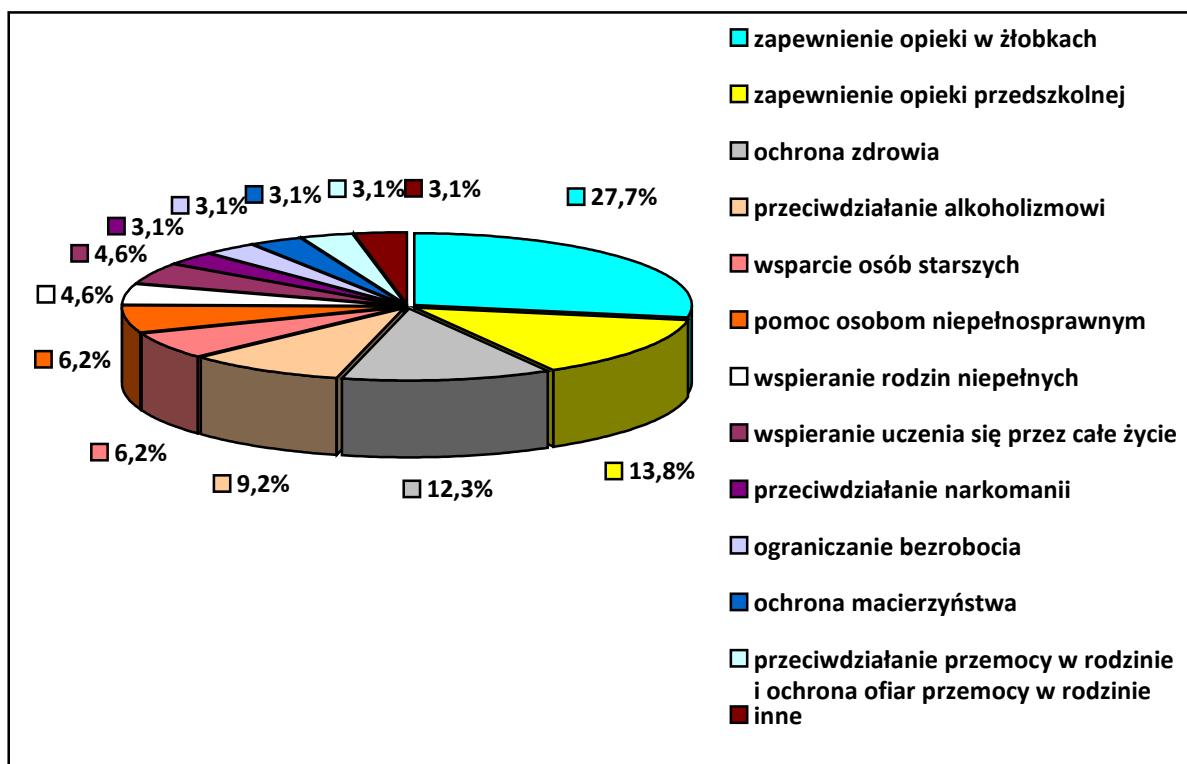

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (18,6%) i rozpad rodzin (17,1%) oraz bezzadność opiekuńczo-wychowawczą (15,7%), ubóstwo (12,9%) i nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (10%). W dalszej kolejności wymieniali przemoc w rodzinie i odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 5,7%), a także bezrobocie, narkomanię i zaniedbywanie dzieci (po 4,3%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

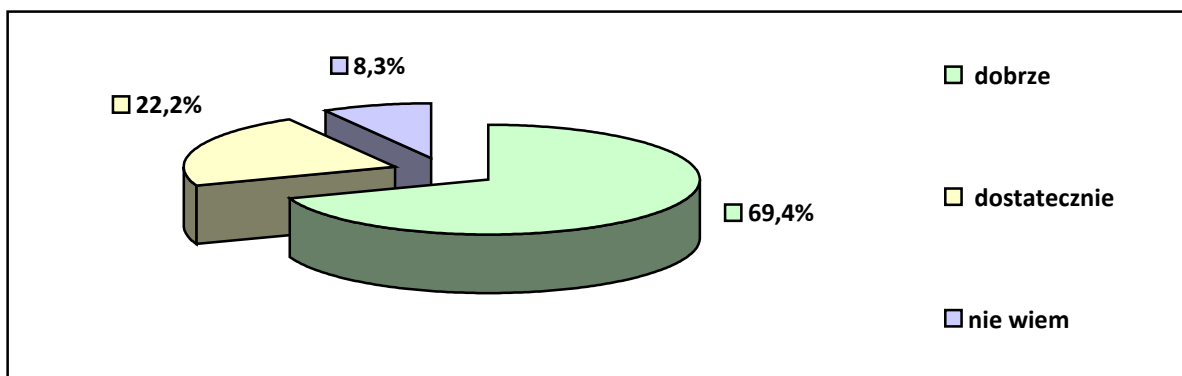
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: zapewnienie opieki w żłobkach (27,7%), zapewnienie opieki przedszkolnej (13,8%), ochrona zdrowia (12,3%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (9,2%), wsparcie osób starszych i pomoc osobom niepełnosprawnym (po 6,2%) oraz wsparcie rodzin niepełnych i wspieranie uczenia się przez całe życie (po 4,6%), a także przeciwdziałanie narkomanii, ograniczanie bezrobocia, ochrona macierzyństwa oraz przeciwdziałanie przemocy i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (po 3,1%).

Badanie ankietowe pozwoliło także poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według większości (61,1%) ankietowanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Przeciwnego zdania było 11,1% badanych. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 27,8% respondentów. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie uzyskała tyle samo ocen pozytywnych, co negatywnych. Zdaniem 42,9% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie taki sam odsetek (42,9%) respondentów nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej sprawy miało 14,2% respondentów.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 69,4% badanych jest ona dobra, z kolei 22,2% respondentów przyznało, że jest dostateczna.

Zdania w tej kwestii nie wyraziło 8,3% pytaných. Nikt z ankietowanych nie stwierdził, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

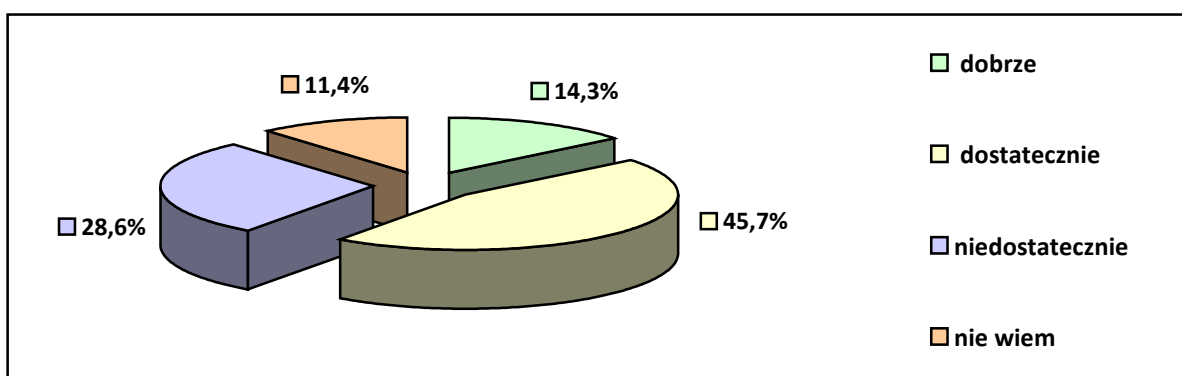
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem według zdecydowanej większości (94,4%) ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Odmienną opinię wyraziło tylko 5,6% respondentów. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została oceniona pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 44,4% badanych, zaś jako dostateczną oceniło ją 36,1% respondentów. Jednak zdaniem 11,1% ankietowanych jest ona niedostateczna. Problemy z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie miało 8,4% uczestników badania. Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona pozytywnie. Rozkład odpowiedzi odnoszących się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

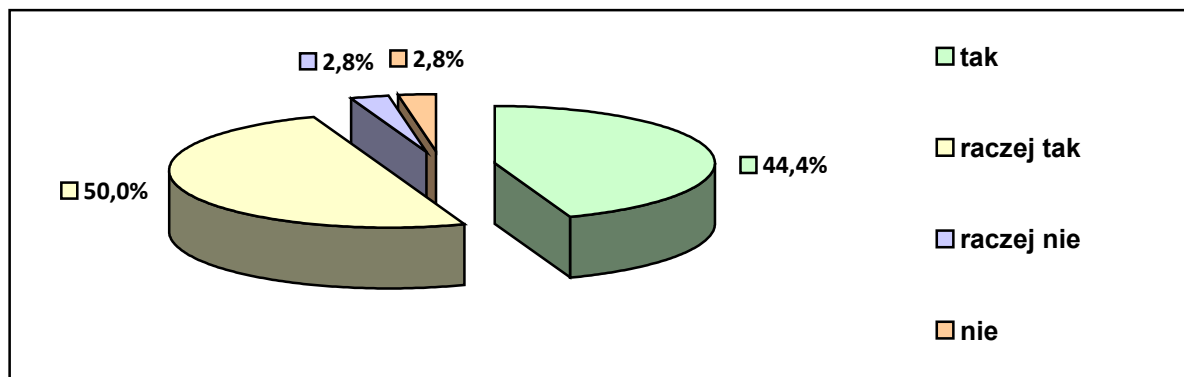

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdaniem 45,7% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 14,3% badanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 28,6% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 11,4% pytaných.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (94,4%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Odmiennej opinii wyraziło tylko 5,6% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność uruchomienia żłobka gminnego i zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz zapewnienia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i terapii dla rodzin zmagających się z problemami uzależnień i przemocy, a także utworzenia ośrodka interwencji kryzysowej i zintensyfikowania działań profilaktycznych w szkołach. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także organizowanie imprez i przedsięwzięć integrujących społeczność lokalną, poprawę funkcjonowania komunikacji publicznej oraz zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów, utworzenie domu samotnej matki, a także wzmocnienie opieki nad osobami niepełnosprawnymi i samotnymi. Za równie ważne uznano podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury – modernizacja dróg i chodników, wytyczanie ścieżek rowerowych i pieszych oraz udostępnienie nowoczesnej sieci światłowodowej na terenie całej gminy.

Uczestnicy badania wymieniali także działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży. Respondenci wskazywali najczęściej na: zintensyfikowanie działań w zakresie zagospodarowania czasu wolnego uczniów, organizowanie zajęć kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, rozszerzenie oferty kół zainteresowań rozwijających pasje i uzdolnienia uczniów oraz warsztatów i zajęć edukacyjnych prowadzonych w świetlicach wiejskich i Ośrodku Kultury Gminy Lubin. Uczestnicy badania za konieczne uznali zapewnienie dostępu do specjalistów – pedagogów, psychologów, psychiatrów i terapeutów, prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień, przemocy i zagrożeń w cyberprzestrzeni oraz wspieranie dzieci z rodzin zmagających się z problemami

opiekuńczo-wychowawczymi. Zwrócono także uwagę na potrzebę prowadzenia działań prozdrowotnych w postaci badań profilaktycznych i przesiewowych, motywowania uczniów do nauki i uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych oraz monitorowania warunków życia w rodzinach borykających się z problemami uzależnień.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki systemu oświaty, Ośrodek Kultury Gminy Lubin, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, placówki służby zdrowia, Policję, Urząd Gminy w Lubinie oraz podległe mu jednostki, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, kluby sportowe, poradnie rodzinne oraz Ośrodek Wsparcia „Lepsze Jutro” prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz Integracji Rozwoju Społecznego „Grono”.

Uczestnicy badania mieli także możliwość podzielenia się uwagami dotyczącymi sytuacji rodzin i dzieci zamieszkujących w gminie. Według respondentów duży problem stanowi niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach. Niektórzy uczestnicy badania zwrócili także uwagę na brak chęci i motywacji do podjęcia pracy demonstrowany przez część osób bezrobotnych. Ich źródłem respondenci upatrują we wprowadzonych programach socjalnych, np. Rodzina 500+, które zdaniem ankietowanych należy ograniczyć lub zastąpić świadczeniami rzeczowymi.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Niemstowie (liczba uczniów: 154, liczba nauczycieli: 37),
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Siedlcach (liczba uczniów: 160, liczba nauczycieli: 23),
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Raszówce (liczba uczniów: 210, liczba nauczycieli: 23),
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Krzeczynie Wielkim (liczba uczniów: 173, liczba nauczycieli: 21),

- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Szklarach Górnych (liczba uczniów: 175, liczba nauczycieli: 24).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga i logopedę, trzy z nich doradcę zawodowego. Żadna z placówek nie zapewnia opieki pielęgniarstwa ani wsparcia psychologa. Cztery szkoły zapewniają dostęp do Internetu, a salami gimnastycznymi i boiskami sportowymi dysponują wszystkie placówki. W żadnej z ankietowanych szkół nie utworzono klasy lub grupy integracyjnej. Wszystkie placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dodatkowo trzy z nich organizują nauczanie indywidualne. Placówki oświatowe oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, rewalidacyjne, wspomagające, a także zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-psychologiczne oraz terapię integracji sensorycznej.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Szkoły z terenu gminy mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich m.in. rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, czytelnicze, artystyczne, sportowe (SKS), szachowe, patriotyczne, wolontariat, koło logopedyczne, a także zajęcia z uczniami zdolnymi z klas I-III.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 50. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	1	4
sięganie po alkohol	–	–	5
sięganie po narkotyki	–	–	5
niszczenie mienia szkolnego	2	6	3
kradzieże na terenie szkoły	–	–	5
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	3	11	2
udział w grupach negatywnych	–	–	5
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	4	16	1
autoagresja	1	1	4
ucieczki z domu	–	–	5
przestępczość ujawniona	–	–	5
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	6	4

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 51. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	9
zaniedbanie	5
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	2
przemoc w rodzinie	1
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 16 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 11 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 6 przypadków

niszczenia mienia szkolnego i tyle samo przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, a także po 1 przypadku palenia papierosów i autoagresji. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 9 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 5 przypadków zaniedbań, 2 przypadki uzależnień, a także 1 przypadek przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele trzech spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, jeden ankietowany nie był w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił, zaś kolejny uczestnik badania taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegł. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności zachowań agresywnych oraz dyskryminacji i przemocy w grupie rówieśniczej.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to w opinii przedstawicieli czterech placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji. Jednocześnie jeden ankietowany taki wzrost w analizowanym okresie zauważył, zwłaszcza jeśli chodzi o brak kompetencji wychowawczych oraz bezradność opiekuńczo-wychowawczą rodziców.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli placówek zadowalająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowy Ośrodek Pieczy Zastępczej, Komendę Powiatową Policji, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego, Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotekę Gminną, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Legnicy, Polski Czerwony Krzyż, parafie oraz organizacje wspierające edukację ekologiczną.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej, dofinansowaniu wycieczek szkolnych, wsparciu w formie stypendiów socjalnych, a także udostępnianiu sprzętu komputerowego do nauki zdalnej. Placówki zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych, umożliwiają też uczestnictwo w zajęciach wyrównawczych i socjoterapeutycznych, udzielają także informacji na temat źródeł wsparcia i pomocy rzeczowej. Szkoły, we współpracy z TPD w Legnicy, angażują się w akcje charytatywne i kiermasze na rzecz potrzebujących, m.in. „Gwiazdor”, „Świąteczna Paczka”. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na specjalistyczną pomoc pedagogów i psychologów szkolnych oraz nauczycieli i wychowawców.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z konsultacji oraz porad pedagogów i psychologów szkolnych, zapewniane jest im wsparcie wychowawców i dyrektorów, uczestniczą także w programach profilaktyczno-edukacyjnych, zajęciach świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych, socjoterapeutycznych i warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. Szkoły na bieżąco monitorują sytuację rodzinną, współpracują z kuratorami i Sądem, jak również TPD w Legnicy (paczki na Mikołaja). Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci warsztatów i pogadanek oraz porad, konsultacji i pedagogizacji, są także uświadamiani o potrzebie dalszej diagnozy i terapii.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, kontynuowania działań zawartych w szkolnych Programach Profilaktyczno-Wychowawczych, zgodnych z aktualnymi potrzebami, a także udziału w projektach zewnętrznych oferowanych szkole. Należy zwrócić szczególną uwagę na kwestie związane z cyberbezpieczeństwem, jak również zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży. Według respondentów konieczne jest też zwiększenie nakładów finansowych na opiekę psychologiczno-pedagogiczną, rozszerzenie działań profilaktycznych, utrzymanie współpracy z rodzicami i instytucjami, motywowanie uczniów do nauki oraz wspieranie relacji rówieśniczych.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: **Strengths** – mocne strony, **Weaknesses** – słabe strony, **Opportunities** – szanse i **Threats** – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność, rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców • podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych • funkcjonowanie bezpłatnej komunikacji umożliwiającej dojazd do pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • nierealizowanie projektów mających na celu pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie bezrobociu (m.in. z funduszy UE)

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
<ul style="list-style-type: none"> wzrost poziomu wykształcenia, szczególnie wśród młodych mieszkańców gminy inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem 	<ul style="list-style-type: none"> brak motywacji wewnętrznej osób długotrwale bezrobotnych obserwowanie problemu „dziedziczenia biedy” brak stref ekonomicznych gwarantujących zatrudnienie w gminie Lubin
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca liczba ofert pracy dla bezrobotnych dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych przyczyniających się do ograniczenia bezrobocia wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności niepostępujące zjawisko ubożenia wśród mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> niezmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na niewielką przewagę mocnych stron, którymi są głównie: prowadzenie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, funkcjonowanie bezpłatnej komunikacji umożliwiającej dojazd do pracy, wzrost poziomu wykształcenia, szczególnie wśród młodych mieszkańców gminy, inicjowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem, a także realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć m.in: niezmniejszającą się liczbę osób długotrwale bezrobotnych, brak motywacji wewnętrznej osób długotrwale bezrobotnych, obserwowanie problemu „dziedziczenia biedy” oraz brak stref ekonomicznych gwarantujących zatrudnienie w gminie Lubin.

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> brak motywacji wewnętrznej dorosłych osób doświadczających przemocy do zakończenia wyrokiem sądowym rozpoczętych działań brak dostępu do specjalistów w zakresie terapii dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub doświadczającej przemocy

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie • dostępność do bezpłatnej pomocy terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym dla osób dorosłych • pełna i szybka reakcja oraz koordynacja przedstawicieli służb pomocy społecznej, Policji, pedagogów, służby zdrowia, Sądu, środowiska lokalnego na problem przemocy 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • zadowalająca oferta w zakresie opieki żłobkowej i opieki przedszkolnej • zaspokajająca potrzeby w zakresie edukacji sytuacja finansowa gminy • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie • rozbudzenie motywacji wewnętrznej do zmiany postaw życiowych, wartości oraz przystosowanie do zachodzących zmian społecznych • budowanie relacji pomiędzy szkolnictwem a biznesem, np. kierunki kształcenia adekwatne do zapotrzebowania na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • zwiększająca się liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak kontroli rodzicielskiej nad dostępem dzieci i młodzieży do Internetu • występowanie zjawisk patostreamu, hejtu i przemocy

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego

dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie, dostępność do bezpłatnej pomocy terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym dla osób dorosłych, a także pełna i szybka reakcja oraz koordynacja przedstawicieli służb pomocy społecznej, Policji, pedagogów, służby zdrowia, Sądu, środowiska lokalnego na problem przemocy.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, zwiększająca się liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak kontroli rodzicielskiej nad dostępem dzieci i młodzieży do Internetu, jak również występowanie zjawisk patostreamu, hejtu i przemocy – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych wśród uczniów w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • współpraca wszystkich instytucji zobowiązanych do utrzymania bezpieczeństwa publicznego • sprawnie funkcjonujący gminny sztab kryzysowy 	<ul style="list-style-type: none"> • dostępność punktów sprzedaży napojów alkoholowych • kryzys kadrowy w Policji
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • instalacja monitoringu wizyjnego w zagrożonych miejscach publicznych • utworzenie Straży Gminnej 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie cyberprzestępczością – niski poziom świadomości społeczeństwa w tym zakresie • niewystarczające środki finansowe na realizację programów zdrowotnych, szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych wśród uczniów w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie, prowadzenie w placówkach oświatowych programów

profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie, realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze, współpraca wszystkich instytucji zobowiązanych do utrzymania bezpieczeństwa publicznego oraz sprawnie funkcjonujący gminny sztab kryzysowy.

Mimo zdecydowanej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane zagrożenia – rosnąca liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, wzrastające zagrożenie cyberprzestępczością – niski poziom świadomości społeczeństwa w tym zakresie, a także niewystarczające środki finansowe na realizację programów zdrowotnych, szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego – mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanego programu.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • prowadzenie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • podejmowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • wzrost dochodów wiejskich gospodarstw domowych i poprawa jakości życia ich mieszkańców • wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców – kontynuowanie nauki i doskonalenie umiejętności zawodowych przez coraz większą ich część 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom zaufania, brak form działania grupowego • brak poczucia wspólnoty lokalnej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców gminy w ostatnich latach 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom kapitału społecznego obniżający z czasem efekty wsparcia

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • stale rosnąca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • transfery środków publicznych na obszar gminy i do gospodarstw domowych przyspieszające procesy modernizacji, tworzące i doskonalące infrastrukturę techniczną i społeczną oraz aktywizujące mieszkańców wsi • budowanie mechanizmów społeczeństwa obywatelskiego na terenie wsi 	<p>finansowego, szczególnie w zakresie dóbr publicznych i życia wspólnotowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • znikome zainteresowanie wolontariatem wśród osób aktywnych zawodowo, co jest podstawą działania organizacji pozarządowych i stanowi przestrzeń budowania i podtrzymywania kapitału społecznego

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, prowadzenie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, podejmowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej, podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu, jak również wzrost dochodów wiejskich gospodarstw domowych i poprawa jakości życia ich mieszkańców oraz wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców – kontynuowanie nauki i doskonalenie umiejętności zawodowych przez coraz większą ich część. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego.

Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niski poziom kapitału społecznego obniżający z czasem efekty wsparcia finansowego,

szczególnie w zakresie dóbr publicznych i życia wspólnotowego, a także znikome zainteresowanie wolontariatem wśród osób aktywnych zawodowo, co jest podstawą działania organizacji pozarządowych i stanowi przestrzeń budowania i podtrzymywania kapitału społecznego – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

INNE MOCNE I SŁABE STRONY ORAZ SZANSE I ZAGROŻENIA, KTÓRE MAJĄ WPŁYW NA JAKOŚĆ I KONDYCJĘ ŻYCIA RODZINY W GMINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • optymalne wsparcie dla rodzin i dzieci wynikające z przepisów prawa • indywidualne, holistyczne, podmiotowe podejście do każdego problemu rodziny przekładające się na zadowolenie adresata usługi i wpływające na jakość jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba kursów bezpłatnej komunikacji na terenie gminy • zjawisko wyuczonej bezradności (np. niechęć do aktywizacji zawodowej pomimo licznych ofert) uruchamiane i utrwalane przez wszechstronną pomoc i wsparcie ze strony systemu zabezpieczenia społecznego
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępu do sieci internetowej i umożliwienie korzystania z internetu we wszystkich gospodarstwach domowych gminy • utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie gminy • włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań na rzecz wspierania rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby dzieci i młodzieży z zaburzeniami zachowania i emocji • zwiększenie liczby zadań do realizacji w ramach posiadanego budżetu

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 3,5, co wskazuje na realizację ponad połowy założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę zaznaczono, że obostrzenia związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 bardzo mocno ograniczyły realizację działań wyznaczonych w ramach programu. Wdrażając założenia programu, nie udało się utworzyć ośrodka wsparcia dziennego. Ograniczona przez pandemię skuteczność działań zintegrowanych wszystkich służb odpowiedzialnych i wspierających funkcje rodziny pozwoliła na częściowe zrealizowanie przyjętych założeń programu. Nie odnotowano żadnych przypadków niezabezpieczenia potrzeb bytowych dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- nadal początkowa niechęć i brak wiary rodziców, co do skuteczności działań osób wspierających,
- przenoszenie odpowiedzialności na osoby wspierające w przypadku niepowodzeń w prowadzonych działaniach korygujących,
- brak zaangażowania rodziców/opiekunów w rodzinach dysfunkcyjnych.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- godziny otwarcia Punktu Konsultacyjnego GKRPA przy UG Lubin dostosowane do potrzeb osób aktywnych zawodowo,
- zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny,
- udział dzieci i młodzieży w zajęciach informacyjno-warsztatowych organizowanych w szkołach,
- spadek liczby rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- powołanie do współpracy rodziny wspierającej,
- kwalifikacja dzieci z rodzin dysfunkcyjnych do udziału w kolonii letniej,
- integracja rodzin poprzez wspólne wyjście do kina.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak infrastruktury do utworzenia dziennego ośrodka wsparcia,
- ograniczona przez pandemię liczba pikników, spotkań integracyjnych i imprez służących budowaniu więzi rodzinnych, dialogu międzypokoleniowego i integracji społeczności.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- działania w kierunku utworzenia placówki wsparcia dziennego,
- wdrażanie wolontariatu,
- działania o zasięgu gminnym w zakresie integracji pokoleniowej, np.: koncert, festyn.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- współpraca z Ośrodkiem Wsparcia „Lepsze Jutro” – odbiorcami usług są osoby dotknięte przemocą,
- realizowanie przez asystentów rodziny wsparcia, o którym mowa w art. 8 ust.2 i 3 ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- udział w wieloletnim programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Lubin na lata 2022-2024 jest następujący:

Rozwijanie w Gminie Lubin systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2022-2024	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2022-2024	GOPS UG PUP NGOs lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych.	2022-2024	GOPS UG	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin

**CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH
NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.**

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2022-2024	GOPS UG placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2022-2024	GOPS UG PCPR Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2022-2024	UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących

**CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH
NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.**

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2022-2024	UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo- rekreacyjne NGOs Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2022-2024	GOPS PCPR ROPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj odbytych szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2022-2024	UG RG GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe placówki kultury światlice	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2022-2024	placówki oświatowe GKRPA GOPS PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe NGOs GOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne GOPS NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2022-2024	placówki oświatowe placówki kultury GOPS NGOs Kościoły lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2022-2024	UG RG GOPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR media lokalne Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2022-2024	UG RG GOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba imprez - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2022-2024	ZI GKRPA GOPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

<p>Podjmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.</p>	<p>2022-2024</p>	<p>GKRPA ZI GOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
---	------------------	---	--	--

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury światlice GOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2022-2024	UG RG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2022-2024	UG RG placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2022-2024	placówki oświatowe GKRPA ZI GOPS Policja PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2022-2024	placówki oświatowe Policja Kościoły	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.	2022-2024	UG RG Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.	2022-2024	UG RG Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2022-2024	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2022-2024	UG RG GOPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj i liczba podjętych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2022-2024	UG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe

utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Wójtowi i Radzie Gminy Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Utrudnienia w realizacji Programu może stanowić stan epidemii związany z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 powodujący chorobę COVID-19, wprowadzający ograniczenia wynikające z obowiązku stosowania reżimu sanitarnego. Wpływ na realizację założeń programowych może mieć także konflikt zbrojny między Rosją a Ukrainą. Należy się liczyć zarówno z zaburzeniami w sferze gospodarczej, jak i społecznej kraju, a co za tym idzie także gminy Lubin. Z tego powodu trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu. Monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, niemniej może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia rodzin zamieszkujących w gminie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2018-2020.....	11
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2018-2020.....	11
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2018-2020	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2018-2020	12
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2018-2020.....	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2018-2020	13
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2018-2020.....	13
Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2018-2020.....	14
Tabela 10. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2018- 2020	14
Tabela 11. Dozory prowadzone w gminie w latach 2018-2020.....	15
Tabela 12. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2018-2020.....	15
Tabela 13. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2018-2020	17
Tabela 14. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	17
Tabela 15. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	17
Tabela 16. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2020 r.	18
Tabela 17. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2018-2020	18
Tabela 18 Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2018-2020	19
Tabela 19. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2018-2020	20
Tabela 20. Piecza zastępcza w gminie w latach 2018-2020.....	22
Tabela 21. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2018- 2020	22
Tabela 22. Asystentura rodziny w gminie w latach 2018-2020	23
Tabela 23. Rodziny wspierające w gminie w latach 2018-2020.....	24
Tabela 24. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020.....	24
Tabela 25. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2018-2020.....	24
Tabela 26. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2018- 2020	25
Tabela 27. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2020 r.	26
Tabela 28. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2018-2020.....	26

Tabela 29. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2018-2020	27
Tabela 30. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2018-2020	27
Tabela 31. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2018-2020.....	27
Tabela 32. Działalność GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	28
Tabela 33. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2018-2020 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie	28
Tabela 34. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2018-2020.....	29
Tabela 35. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w gminie w latach 2018-2020	29
Tabela 36. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku 2021	30
Tabela 37. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2020/2021)	30
Tabela 38. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2020/2021).....	31
Tabela 39. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2021 r.	31
Tabela 40. Placówki kultury w gminie w 2020 r.	31
Tabela 41. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2020 r.....	31
Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	32
Tabela 43. Parafie rzymskokatolickie i prawosławne na terenie gminy w 2020 r.	34
Tabela 44. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2018-2020.....	36
Tabela 45. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2018-2020	37
Tabela 46. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2020.....	37
Tabela 47. Cel: Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających zapobiegać sytuacjom kryzysowym lub pomagać w rozwiązywaniu już istniejących	38
Tabela 48. Cel: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych sprzyjających umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej. Promowanie wartości rodziny	38
Tabela 49. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Lubin usytuowane poza gminą oraz liczba osób objętych wsparciem w 2020 r.	39
Tabela 50. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020.....	46

Tabela 51. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym

2019/2020..... 46

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej
uwidaczniają się w gminie?..... 40

Wykres 2. W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania,
by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy? 41

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie? 42

Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia
w gminie? 42

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania? 43